

Samenvatting 1^e bijeenkomst Kennisnetwerk Baksteenmetselwerk DE LUCHTSPOUW IN SPOUWMUREN

Het kennisnetwerk is door KNB geïnitieerd om beter gebruik te maken van de aanwezige kennis en expertise binnen de keten van baksteenmetselwerk. Doel is om met deskundigen kennis, ervaring en standpunten op technisch vlak over baksteenmetselwerk te delen en beschikbaar te stellen. Het thema van de eerste bijeenkomst (2010-10-12) was 'de luchtspouw in spouwmuren'. Aanleiding daarvoor was het toenemend aantal vragen over de noodzaak van de luchtspouw en de ventilatie van de luchtspouw en het beperken van de breedte van de luchtspouw.

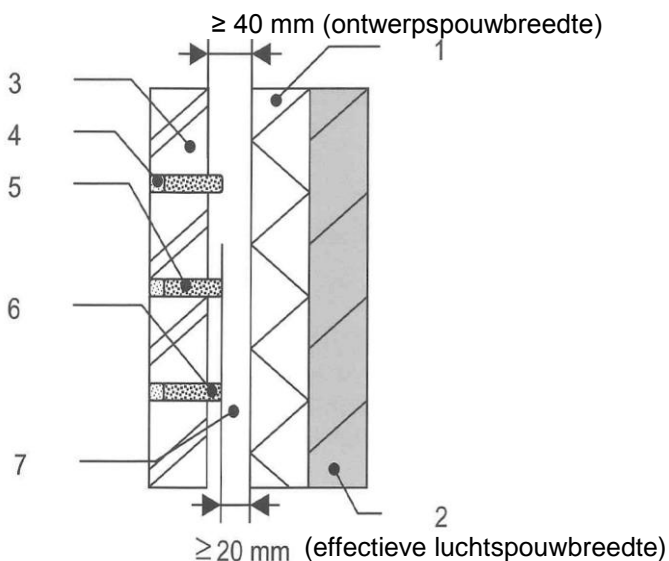
In het kennisnetwerk hebben deskundigen zitting onder andere werkzaam bij een metselbedrijf, voegbedrijf, gevelreinigingsbedrijf, mortelproducent, testinstituut, onderzoeksinstelling, baksteenfabrikant en gespecialiseerd adviesbureau. Voor de eerste bijeenkomst waren tevens enkele gasten uitgenodigd een aannemer, een producent van isolatiemateriaal en een bedrijf gespecialiseerd in het na-isoleren van spouwmuren.

Na een aantal korte inleidingen werd aan de hand van stellingen gediscussieerd over o.a. de functie en noodzaak van de luchtspouw in spouwmuren, de benodigde breedte van de luchtspouw, het belang van beluchting van de luchtspouw en de na-isolatiemogelijkheden van bestaande spouwmuren. Op nagenoeg alle punten was er na discussie grote eensgezindheid over de hieronder vermelde uitkomsten. Deze uitkomsten zullen worden gecommuniceerd.

Samenvatting

Het kennisnetwerk is van mening dat bij nieuwbouw de spouw niet volledig dichtgezet mag worden met thermische isolatieplaten. Een luchtspouw blijft noodzakelijk. Belangrijkste redenen daarvoor zijn de benodigde ruimte voor de vingers van de metselaar, het opvangen van maattoleranties, het uitvoerbaar houden in het werk en het voorkomen van vochtdoorslag. Vooral lekkages naar de binnenruimte via aansluitingen bij geveldoorbrekingen worden door de spouw en de daardoor gerealiseerde drukvereffening voorkomen. Essentie is dat de thermische isolatie nergens het buitenblad mag raken. Een voorgeschreven effectieve luchtspouw van minimaal 20 mm blijft gehandhaafd. Bij gebruik van thermische isolatiematerialen met reflecterende folies is een minimale benodigde luchtspouw vanuit oogpunt van convectie absoluut noodzakelijk.

De huidige ontwerpsspouwbreedte van 40 mm moet gehandhaafd blijven om een effectieve luchtspouw van 20 mm te kunnen realiseren. Deze ontwerpsspouwbreedte is in de praktijk het absolute minimum om de optredende maattoleranties te kunnen opvangen.

In overeenstemming met het gestelde in NPR 2652 (Vochtwering in gebouwen - Wering van vocht van buiten en wering van vocht van binnen) is een spouwmuur gebaseerd op het principe van samengestelde dichting. Het buitenspouwblad verzorgt hierbij de kering van regen aan de buitenzijde

van de gevel. De luchtsouw voorkomt capillair vochttransport en zorgt daarnaast voor drukvereffening, mits het binnensouwblad voldoende luchtdicht is. De open stootvoegen voor waterafvoer (boven kozijnen e.d.) zijn voldoende om de drukvereffening tot stand te brengen. Wanneer er naast deze open stootvoegen geen extra open stootvoegen worden aangebracht voor ventilatie is er sprake van een 'niet geventileerde' spouw. De positieve invloed van meer open stootvoegen voor ventilatie op droging van buitensouwblad wordt laag geschat. Bepaalde soorten bakstenen (geglazuurde bakstenen of stenen met een zeer lage initiële wateropzuiging) hebben wel spouwventilatie nodig voor droging.

Naast de discussie over de luchtsouw wordt benadrukt dat regelmatig vochtproblemen ontstaan door bijvoorbeeld een open verbinding tussen de luchtsouw van de spouwmuur met de kruipruimte of met het dakoverstek of het ontbreken van een goede muurafdekking e.d.

Na-isolatie van de luchtsouw bij bestaande bouw is goed mogelijk indien een geschikt systeem (met groot drainerend vermogen) en een goede uitvoering en detaillering is toegepast. Vooronderzoek dient daarbij inzicht te geven in de aanwezigheid van mogelijke vochtbruggen e.d. Bij na-isolatie is het niet per definitie noodzakelijk om het metselwerk naderhand te impregneren. Dit verschilt per situatie en kan in bepaalde gevallen wel nodig zijn. Er is geen zekerheid over de invloed van na-isoleren op de levensduur van spouwankers.

Aandachtspunten zijn recente proefprojecten waarbij de na-isolatietechniek wordt toegepast bij nieuwbouw. KNB wordt geadviseerd deze ontwikkeling nauwlettend te volgen.